

Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Akademik ve Sosyal Katılıma Etkisi: Nitel Bir Çalışma

Gülşah ZENGİN YAZICI*, Esra AKI**

Öz

Amaç: Yakın partner ilişkilerinde flört şiddeti giderek artmaktadır. Türkiye’de flört şiddetinin özellikle üniversite öğrencilerinde yaygın olduğu bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinde flört şiddeti deneyimlerini anlamak ve flört şiddetinin akademik ve sosyal katılıma etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamında 20 üniversite öğrencisinden araştırma grubu oluşturuldu. Çalışmaya katılanların ortalama yaşı $21,89 \pm 1,65$ yıl olarak bulundu. Araştırmacılar, katılımcıların flört şiddeti ile ilgili deneyimlerini, akademik ve sosyal katılıma etkisini incelemek için 4 soru oluşturuldu. Araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu, veri toplama aracı olarak kullanıldı. Verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden yararlanıldı. Her bir soru için katılımcıların cevapları iki araştırmacı tarafından kodlandı ve temalar belirlendi.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen veriler ışığında, katılımcıların en çok deneyimlediği flört şiddeti türünün psikolojik şiddet olduğu görülmektedir. Flört şiddetine maruz kalmış katılımcıların akademik ve sosyal katılımlarının olumsuz yönde etkilendiği ve katılımcıların çoğunluğunun günlük rutinlerinin etkilendiği saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda flört şiddetine maruz kalan üniversite öğrencilerinin okul başarısının, akademik katılımlarının olumsuz yönde etkilendiği ve günlük işlerinin ve görevlerinin kısıtlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Okul başarısı, öğrencilik ve arkadaşlık rolü, rekreasyonel aktivitelere katılım ve sosyalleşme açısından problem yaşayan bu öğrencilere psikososyal, davranışsal ve başa çıkma stratejileri içeren bütüncül müdahale stratejilerine ihtiyaç vardır.

Anahtar Sözcükler: Öğrenciler, yakın partner şiddeti, sosyal katılım, akademik, üniversite.

The Effect of Fluorite Violence on Academic and Social Participation in University Students: A Qualitative Study

Abstract

Aim: Fluorite violence is on the rise in intimate partner relationships, particularly among university students in Türkiye. The aim of this study is to explore the experiences of intimate fluorite violence among university students and its impact on academic and social participation.

Method: A research group was 20 university students with a mean age of 21.89 ± 1.65 years. The study aimed to investigate the impact of dating violence on academic and social participation. To collect data, the researchers developed a semi-structured interview form consisting of four questions. The answers were then coded and analyzed using content analysis technique by two researchers to determine themes.

Results: Based on the research data, psychological violence was found to be the most common type of fluorite violence experienced by the participants. The study also revealed that fluorite violence had a negative impact on the academic and social participation of the victims, as well as their daily routines.

Özgün Araştırma Makalesi (Original Research Article)

Geliş / Received: 08.03.2024 & **Kabul / Accepted:** 11.11.2024

DOI: <https://doi.org/10.38079/igusabder.1448807>

* Dr. Öğr. Üyesi, Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul, Türkiye.

E-posta: gulsah.zengin@bezmialem.edu.tr [ORCID](https://orcid.org/0000-0003-3348-5422) <https://orcid.org/0000-0003-3348-5422>

** Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara, Türkiye.

E-posta: esraaki@hotmail.com [ORCID](https://orcid.org/0000-0002-5806-6518) <https://orcid.org/0000-0002-5806-6518>

ETİK BİLDİRİM: Çalışmanın etik kurul izni Neuşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan alınmış (Tarih: 14/06/2021, Sayı: 2100018465) ve çalışma Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür.

Conclusion: The study concluded that university students exposed to fluorite violence experienced negative effects on their school success and academic participation, as well as restrictions on their daily work and tasks. Holistic intervention strategies including psychosocial, behavioral and coping strategies are needed for these students who have problems in terms of school success, student and friendship role, participation in recreational activities and socialization.

Keywords: Students, close partner violence, social participation, academic, university.

Giriş

İlişkilerde şiddet git gide artmakta ve günlük yaşamda şiddetin yanı sıra saldırganlık gibi durumlarla karşı karşıya kalınmaktadır. Şiddet, nicelik ve nitelik yönüyle değişerek aile içinde, toplumda ve okulun içinde olduğu gibi hayatın tüm alanlarında görülebilmektedir¹.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2019 yılında yapmış olduğu tanıma göre şiddet, bireyin fiziksel, psikolojik, cinsel veya ekonomik yönden olumsuz etkilenmesi veya ziyana uğraması ile sonuçlanan davranışları, bununla ilgili olarak tehdit ve baskı sürdürme ya da kişinin özgürlüğünün isteyerek kısıtlanmasını içeren her türlü davranış ve tutumdur².

Yakın ilişkilerde yaşanan şiddeti tanımlamak için farklı araştırmalarda kullanılan ve aynı anlama gelen farklı terimler öne çıkmaktadır. Örneğin, genç yaş gruplarında flört şiddeti³, ergen flört şiddeti⁴, yakın partner şiddeti⁵ gibi terimler kullanılabilir. Bu çalışmada "flört şiddeti" terimi kullanılacak olup kız ve erkek arkadaş ilişkilerindeki şiddet, flört edilen partnere yönelik şiddet, bitmiş veya devam etmekte olan bir ilişkiyi de içeren ilişkilerde gözlemlenen şiddet türleri de dâhil edilecektir⁵⁻⁷. Flört şiddeti veya yakın partner şiddeti, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yakın partner ilişkilerinde meydana gelen karşı partnere yönelik her türlü fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar vermeyi içeren davranışların her biri olarak tanımlanmıştır⁸.

Flört şiddeti türleri, farklı çalışmalarda farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Flört şiddeti ile ilgili yapılan farklı çalışmalar incelendiğinde, flört şiddetini şu şekilde sınıflandırmak mümkündür: fiziksel şiddet, sözel şiddet, cinsel şiddet (zorla cinsel ilişkiye girme vb.), sanal/ dijital şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet (hakaret etme, karşısındakini küçük düşürme, ölümlle korkutma vb.). Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta; şiddet türünü tanımlamanın ve sınıflandırmanın zorluğudur^{1,5,9}.

Smith ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada kadınların %25'inin ve erkeklerin ise %10'unun flört ettiği partneri tarafından fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddete maruz kaldıklarını ve şiddet davranışından zarar gördüklerini raporlamışlardır¹⁰. Bir meta-analiz çalışmasında 101 araştırma incelenmiş ve ergenlik dönemindeki kadın ve erkeklerde partneri tarafından şu anki veya bitmiş flört ilişkilerinde %1-61 arasında fiziksel şiddet; %1-54 arasında ise cinsel şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir¹¹. 1401 kadının dahil edildiği bir başka çalışmada ise 18-65 yaş arasındaki kadınların %55'inin erkek partnerleri tarafından farklı şiddet türlerine maruz kaldıkları saptanmıştır¹². Flört şiddeti konusu Türkiye'de daha yeni bir konu olduğu için, konuyla ilgili ulusal yayınlar sınırlı kalmaktadır¹³; ancak Türkiye'de de flört şiddeti ile ilgili çalışmalar mevcuttur. Demirel ve Biçer'in üniversite öğrencilerinde yakın partner ilişkilerinde görülen şiddeti

araştırdığı çalışmasında öğrencilerin %25'inin flört şiddetine maruz kaldığı saptanmıştır¹⁴. Üniversite öğrencilerinde flört şiddetini araştıran bir başka çalışmada ise kadın öğrencilerin %88'inin duygusal şiddete, %22'sinin sözel şiddete, %16'sının fiziksel şiddete ve %7'sinin cinsel şiddete maruz kaldığı belirtilmiştir¹⁵. Bir başka çalışmada ise iki farklı üniversitede eğitim görmekte olan 1. sınıf öğrencilerinin %13'ünün, 4.sınıf öğrencilerinin ise %26'sının yakın partnerleri tarafından şiddete maruz kaldıkları raporlanmıştır¹³. Bu çalışmada 1. ve 4. sınıfa giden öğrencilerin yaşam deneyimlerimden dolayı şiddete maruz kalma düzeyleri değişebileceği için sadece 3. ve 4. sınıfa giden üniversite öğrencileri çalışmaya dâhil edilmiştir. Üniversite dönemine karşılık gelen 18-25 yaş aralığının özellikle flört şiddeti için yüksek riskli dönem olduğu ve şiddet davranışlarının bu dönemde diğer dönemlere göre daha yüksek oranda görüldüğü belirtilmiştir¹⁶.

Flört şiddetinin daha çok 18-25 yaş aralığı olan üniversite dönemine denk gelmesi öğrencilerin akademik performansını etkileyebilir^{1,17}. Akademik katılım, üniversite öğrencilerinin en önemli iş ve üretici aktivitelerinden biridir. Akademik performans, derslere katılım, derslerde başarı gibi öğrencinin yerine getirmesi gereken sorumlulukları içermektedir¹⁷. Ayrıca şiddete maruz kalan bireylerin arkadaşlık ilişkilerinin de bozulduğu bilinmektedir. Bu durum yakın partnerinin uyguladığı psikolojik şiddetten kaynaklanmaktadır ve flört şiddetine maruz kalan kişinin arkadaşları ile olan aktivitelere katılımı kısıtlanmaktadır¹⁸. Yakın partner ilişkilerinde görülen şiddet ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde çoğunlukla evli çiftlerde görülen şiddete odaklanılmıştır^{18,19}. Ancak flört şiddeti de, kişiliğin tam olarak oluştuğu ve geliştiği dönem olan üniversite dönemlerinde meydana geldiği için evli çiftler arasında olan şiddet kadar önemlidir. Çünkü üniversite döneminde partnerlerin şiddete maruz kalmaları, tüm yaşamları boyunca şiddete maruz kalmalarına veya bu durumun normalleşmesine neden olmaktadır¹.

Literatür incelendiğinde günlük yaşamın birçok boyutunun flört şiddetinden ciddi derecede etkilenebileceğini göstermektedir. Özellikle üniversite öğrencileri için en önemli aktiviteler akademik ve sosyal aktivitelere katılımıdır. Literatürde yer alan bilgiler ışığında mevcut çalışmanın amacı; üniversite öğrencileri arasında flört şiddetinin akademik başarı ve sosyal katılım üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemektir. Flört şiddeti, genç yetişkinler arasında yaygın bir sorun olarak kabul edilmekte olup, bu şiddet türünün akademik performans ve sosyal etkileşimler üzerindeki olumsuz etkileri literatürde yeterince incelenmemiştir. Bu çalışma, flört şiddetinin öğrencilerin akademik ve sosyal hayatları üzerindeki etkilerini anlamak ve bu alanda literatürdeki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Ayrıca, bu çalışmanın bulguları, üniversiteler ve diğer eğitim kurumları için flört şiddeti ile mücadelede etkili stratejiler geliştirmelerine yardımcı olabilir.

Gereç ve Yöntem

Çalışmanın Dizaynı

Araştırmada, ayrıntılı olarak az kişi ile araştırma imkânı sağlayan nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Kişilerin durumları anlamlandırılmalarının incelenmesi amacıyla fenomenoloji deseni kullanılmıştır²⁰. Fenomonolojik desende yürütülen nitel araştırmalar, bireylerin yaşam deneyimleri ve günlük yaşamlarını ele almaktadır.

Araştırmaya katılan bireylerin olay ile ilgili deneyimlerinin olması bu nedenle önemlidir. Bu deneyimlerin ne olduğu, nasıl yaşadıkları ile ilgili bütüncül bir yaklaşım benimsenerek araştırma yürütülmüştür^{20,21}. Fenomonoloji yaklaşımlarından esas alınan yaklaşım betimleyici fenomenoloji yaklaşımıdır. Betimleyici fenomenoloji yaklaşımının seçilmesinin nedeni, bu yaklaşımda esas alınan katılımcıların neyi bildiklerinden ziyade, onların deneyimlerinin ortaya konulmasıdır²⁰. Fenomen, kişilerin deneyimlerinin tanımlanıp betimlenmesidir²². Nitel araştırmalarda nitel veri toplama yöntemlerinden gözlem, doküman analizi, görüşme gibi veri toplama yöntemleri kullanılır. Algılar ve olaylar doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmaktadır²¹.

Örneklem

Çalışma için katılımcıların demografik bilgileri kaydedilmiştir. Çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin 18-25 yaş aralığında olmak, üniversite öğrencisi olmak, kız öğrenci olmak ve hayatlarında en az bir defa flört şiddetine maruz kalmış olmak dâhil edilme kriterleri; herhangi bir ruh sağlığı bozukluğuna sahip olmak, evli olmak, erkek öğrenci olmak ve açıktan üniversite okumak ise hariç tutulma kriterleri olarak belirlenmiştir. Çalışma için toplam 49 üniversite öğrencisi ile görüşülmüş, görüşülen öğrencilerin 28'i çalışmaya katılmayı kabul etmiştir ve 8'i daha sonra hariç tutulma kriterlerini karşıladığı için çalışmaya dâhil edilmemiştir: ruh sağlığı problemi bulunanlar (n=1), açıktan başka bir üniversite okuyanlar (n=2), evli olmak (n=3) ve çalışmayı yarım bırakanlar (n=2). 20 kişi ile çalışma tamamlanmıştır. Nitel araştırmalarda benzer cevapların verilmesi ve aynı cevapların sürekli tekrarlamaya başlaması araştırmada doygunluğa ulaşmak anlamına gelir ve görüşmeler bitirilebilir²¹. Son görüşmelerde cevapların birbirini tekrar etmeye başlaması nedeniyle daha fazla katılımcıyla görüşme yapılmamıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine bakıldığında toplamda 20 kişi araştırmaya katıldı. Araştırmanın katılımcıları, İstanbul'da Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim görmekte olan 20 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcılar, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilmiştir; bu yöntem, farklı demografik özelliklere sahip katılımcıların seçilmesini sağlayarak çalışmanın bulgularının genellenebilirliğini artırmayı amaçlamaktadır. Çalışmaya katılanların ortalama yaşı 21,89±1,65 yıldı.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Öğrencilerin yaş, cinsiyet, üniversite ve sınıf bilgilerini içeren demografik özellikleri kaydedildi. Araştırmacılar tarafından literatür taraması ve hedef gruptaki kişiler ile yapılan ön görüşmeler sonucunda görüşme soruları hazırlandı. Araştırmada, öğrencilerin flört şiddetine yönelik algıları, flört şiddetinin akademik ve sosyal katılıma olan etkisine ile ilgili görüşlerini saptamayı amaçlayan ve araştırmacılar tarafından oluşturulan açık uçlu sorular ve gerekirse sondaj sorular kullanıldı. Görüşme esnasında katılımcılara gerektiğinde ek sorular da sorularak görüşme sağlandı. Görüşme esnasında görüşmelerin kayıt altına alınması için katılımcılardan izin istendi ve katılımcıların yazılı onayı ile görüşmelerin ses kayıtları alındı. Görüşmelerin ses kayıtlarının yazıya dökülmesinde Microsoft Word'ün sesli yazma (dikte) özelliği kullanıldı. Gizliliği korumak amacıyla her katılımcıya numara verildi (örneğin, "Katılımcı 3").

Verilerin Analizi

Görüşme formları üzerinde çözümlenmeler yapıldı ve formların her birine sayı numarası verilerek her bir soru için bir Word belgesi oluşturuldu ve benzer ifadeler bir tema altında toplandı. Yazıya dökülen görüşmelere ait veri setlerinin analizi için nitel veri analizi tekniklerinden biri olan içerik analizi kullanılarak yapıldı ve böylece araştırma kapsamındaki akademik ve sosyal katılıma ilişkin katılımcıların görüşleri belirtildi. Veriler bilgisayar ortamında “Word belgesi” haline getirildikten sonra ve nitel araştırma yöntemlerinden “içerik analizi” kullanılarak çözümlendi. İçerik analizinin temelinde, belirli temalar çerçevesinde birbirine benzer bilgileri bir araya getirmek ve okuyucuların anlayacağı şekilde yorumlama işlemi yer almaktadır²¹. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar benzerlikleri yönünden gruplandırılarak yorumlanıp, her soru için verilen birkaç cevap ise aynen sunulma yoluna gidildi. Daha sonra katılımcıların konu ile ilgili görüşlerine içeriklerine göre kategorizasyon yapıldı. Oluşturulan kategorilerin ve bu kategoriler altında yer alan görüşlerin frekansları belirlendi ve konuya ilişkin kuramsal çerçeveye dayalı olarak yorumlandı. Özetle, iki araştırmacı tarafından öncelikle her görüşme için belirlenen temalar dahilinde ortak görüşler bir araya getirilerek kodlanmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik .97 olarak belirlendi. Daha üst temaların altında kodlar bir araya getirilmiştir. Temalarda yer alan katılımcı söylemlerinin frekansları (f) verilmiş ve katılımcı cevapları aynen sunum yöntemi ile tablolarda verilmiştir.

Etik İlkeler

Mevcut çalışmanın yazarları çalışmayı yürütmeye başlamadan önce, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (tarih: 14.06.2021 dosya no: 2100018465). Bu çalışmada kullanılan prosedürler Helsinki Deklarasyonu ilkelerine uygundur. Tüm katılımcılarda çalışmaya katılım için gönüllü olur formu imzalatılmıştır. Üniversite öğrencilerinde görülen flört şiddetinin akademik katılıma ve sosyal katılıma etkisini incelemek amacıyla yapılan bu çalışma İstanbul'da Ergoterapi bölümünde eğitim görmekte olan öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamında katılımcıların her bir soruya vermiş olduğu cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Katılımcılar görüşme sorularına derinlemesine cevap verdiğinde verilen katılımcı cevabı ifadeleri katılımcı sayısını aşabilmektedir (örneğin, yaşanan flört şiddeti türü açıklanırken birkaç flört şiddeti türü aynı kişi tarafından ayrı ayrı açıklanmıştır).

Araştırma bulguları üç başlık altında incelenmiştir: (1) yaşanan flört şiddeti türü, (2) öğrencilik rolü ve (3) sosyal katılım. Her başlığa ilişkin katılımcıların görüşlerinden yola çıkarak kategoriler ve alt kategoriler belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların görüşme sorularına verdiği cevaplardan bir iki tanesi tablolarda aynen sunulmuştur.

Araştırmanın ilk sorusu “Yaşadığınız flört şiddetini anlatır mısınız?” idi. Araştırmaya katılan öğrenciler, kendilerine uygulanan flört şiddetini tanımlayıp örneklendirdi. Flört şiddetini açıklamaya yönelik görüşlerini belirtmek amacıyla kendileriyle birebir olarak yapılan görüşmelerin esas alındığı araştırmadan flört şiddeti türleri beş kategoride

toplandı: fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, sözlü şiddet, cinsel şiddet ve sanal (dijital) şiddet. Yaşanılan her bir şiddet türüne ait alt kategoriler oluşturuldu. Fiziksel şiddet iki alt kategoriden oluşmaktadır: fiziksel temasta bulunmak ve eşya ile zarar vermeye çalışmak. Sözlü şiddet teması sesini yükseltmek/ bağırarak ve aşığılamak olmak üzere iki alt kategoriden oluşmaktadır.

Katılımcıların yaşadıkları fiziksel şiddet hırpalanmak, tekme veya tokat atılması, kesici/ delici aletlerle tehdit edilip zarar vermeye çalışılmasıdır. Sözlü şiddet olarak katılımcıların yaşadıkları hakarete uğramak ve başkalarının yanında küçük düşürücü söylemlere maruz kalmaktır. En çok görülen flört şiddeti türünün ise psikolojik şiddet olduğu görülmektedir. Psikolojik şiddet olarak katılımcıların yaşadıkları kendisine zarar verme ya da intihar etme ile partneri tehdit etmek, sürekli kendisiyle vakit geçirmek için partnere baskı yapmak ve istemediği bir durum karşısında soğuk ve katı davranmak olarak belirlenmiştir. Katılımcılar yaşadıkları cinsel şiddeti ise partnerin isteği dışında dokunmak, öpmeye çalışmak ve cinsel ilişkiye zorlanmak olarak tanımlamışlardır. Sosyal medyayı partneri kontrol etmek için kullanmak ve partnerin sosyal medya hesaplarına ait şifrelerini öğrenmek istemek ise katılımcılar tarafından tanımlanan sanal (dijital) şiddete ait alt kategorilerdir. Flört şiddeti türü ile ilgili kategoriler, alt kategoriler katılımcıların frekansları ve görüşleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Yaşanılan flört şiddeti türüne ait nitel bulgular

Kategoriler	Alt Kategoriler	f	%	Katılımcı Söylemleri
Fiziksel Şiddet	Fiziksel temasta bulunmak	8	40	“İstemediği durumlar karşısında beni hırpalıyor, bazen tokat atıyordu...” (Katılımcı 5) “Tartışmalarımız esnasında koluma sıkıyordu, canımı çok acıttıyordu...” (Katılımcı 8)
	Eşya ile zarar vermeye çalışmak	4	20	“En son tartışmalarımızda mutfaktan elinde bıçakla gelmişti, bir sürü tehditler savurdu etrafa...” (Katılımcı 15) “Elimde sigara dumanı söndürüyordu, buna nasıl izin verdim bilmiyorum.” (Katılımcı 1)
Sözlü Şiddet	Sesini yükseltmek/ bağırarak	9	45	“Kavga esnasında sesini çok yükselterek bağırıyordu, azarlıyordu ve bu durum bende korku oluşturuyordu.” (Katılımcı 7)
	Aşığılamak	5	25	“Arkadaşlarımın yanında beni rencide edecek sözler sarf ediyordu, bir keresinde beni arkadaşlarımın yanında çok aşığılamıştı ve oradan ağlayarak gitmişim. Arkadaşlarım da sürekli ondan ayrılmam gerektiğini söylüyordu.” (Katılımcı 13)
Psikolojik Şiddet	Tehdit etmek	2	10	“...ondan ayrılırsam aramızda geçenleri aileme ve arkadaşlarıma anlatmak ile tehdit ediyordu.” (Katılımcı 5)
	Kıskançlık	7	35	“Giydiğim etek yüzünden bana bir yerlerini mi göstermeye çalışıyorsun diyerek önceden bende beğendiği giyim şeklimi değiştirmeye çalışıyordu.” (Katılımcı 2) “Bir kadın olarak erkeklerle arkadaşlarım ile görüşmemi istemiyor, bu konuda üzerimde baskı kuruyordu, ancak kendisinin arkadaşları ise hep karşı cinstendi.” (Katılımcı 17)
	Manipülasyon	9	45	“...psikolojik şiddet diye bir şey var ve bence bu insanı en çok yıpratın şey. İstemediği bir şeyi yaparsam bana hemen duvar örüyordu, konuşması, tavırları sertleştirerek beni manipüle etmeye çalışıyordu.” (Katılımcı 3)

Cinsel Şiddet	Fiziksel temas içeren	7	35	“Onu öpmediğim zaman beni sevmiyor musun gibi saçma söylemlerde bulunuyordu, istemesem de öpmeye ve dokunmaya çalışıyordu.” (Katılımcı 20)
	Fiziksel temas içermeyen	8	40	“Benden nude fotoğraflar istiyordu, atmazsam bana kötü ve soğuk davranıyordu.” (Katılımcı 7)
Sanal (Dijital Şiddet)	Sosyal medyayı partneri takip etmek için kullanmak	2	10	“Sosyal medyadan beni sürekli kimle neredeyim diye takip ediyor ve paylaştığım her şeyi neden paylaşım yaptığımı sorgulayarak beni bunaltıyordu...” (Katılımcı 9)
	Sanal ortamda kısıtlamak	5	25	“Kendime ait özelim kalmamıştı, tüm sosyal medya hesaplarımın şifresini biliyordu. Telefonunda sosyal medya hesaplarımın hepsi açıktı.” (Katılımcı 12)

Araştırmanın ikinci sorusu “Size göre flört şiddeti ile sosyal katılım arasında bir ilişki var mı? İkisinin birbirinden etkilendiğini düşündünüz mü? Cevabınız evet ise nasıl etkilendiğini açıklayınız” ve üçüncü sorusu olan “Günlük işleriniz ve görevleriniz flört şiddetinden etkilendi mi? Cevabınız evet ise nasıl etkilendiğini açıklayınız.” soruları ile üniversite öğrencilerinin flört şiddetinin sosyal katılım düzeylerini nasıl etkilediğini tespit etmeye yönelik görüşlerini belirtmek amacıyla kendileriyle birebir olarak yapılan görüşmelerin esas alındığı bu çalışmadan iki kategori elde edilmiştir: rekreasyonel aktiviteler ve arkadaşlık rolü. Öğrencilerin etkilenen aktif rekreasyonel aktivitelerinin en çok spor yapmak, seyahate çıkmak ve sinema/ tiyatroya gitmek olduğu tespit edilmiştir. Arkadaşlık rolünde ise arkadaşlarla bir etkinliğe katılmak ve karşı cinsten arkadaşlar ile görüşmektir. Sosyal açıdan, katılımcılar arkadaşlarından uzaklaştıklarını, sosyal etkinliklere katılmadıklarını ve izole hissettiklerini vurgulamışlardır. Bir başka katılımcı, “Flört şiddeti yüzünden kendimi arkadaşlarımdan soyutladım, kimseyle konuşmak istemiyordum” demiştir. Konuya ilişkin katılımcıların görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Katılım ile ilgili nitel bulgular

Kategoriler	f	%	Katılımcı Söylemleri
Rekreasyonel aktiviteler	6	30	“Erkek arkadaşım ondan ayrı geziye gitmemi istemiyordu...” (Katılımcı 19) “...örneğin spor salonuna yazılmak istemiştin, sırf erkeklerle aynı ortamda olmamı istemediği için spora yazılmamıştım...” (Katılımcı 2)
Arkadaşlık rolü	10	50	“İlişkimiz sırasında karşı cinsten arkadaşlarımla görüşmemi yasakladığı için arkadaş grubum benden uzaklaşmıştı. İlişkimiz bittikten sonra onlarla tekrar görüşmeye başladım.” (Katılımcı 11)

Görüşmenin son sorusu ise “Flört şiddetinin öğrencilik rolünüzü etkilediğini düşünüyor musunuz? Etkilediyse nasıl etkilediğini açıklayınız” idi. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetinin akademik katılım düzeylerini nasıl etkilediğini tespit etmeye yönelik görüşlerini belirtmek amacıyla kendileriyle birebir olarak yapılan görüşmelerin esas alındığı bu çalışmada akademik katılımın etkilendiği bir tema tespit edilmiştir: öğrencilik rolü. Derslere katılım, ders başarısı ve sınıf arkadaşları ve dersin öğretim elemanı ile olan iletişim ve etkileşim becerileri ise öğrencilik rolüne ait alt temalar olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, flört şiddetine maruz kaldıklarında derslere olan ilgilerinin azaldığını, akademik performanslarının düştüğünü ve sık sık devamsızlık yaptıklarını belirtmişlerdir. Örneğin, bir katılımcı, “Flört şiddeti yaşadığım dönemde derslere

konsantre olamıyordum, notlarım düştü ve bazı dersleri geçemedim” şeklinde ifade etmiştir. Öğrencilik rolü temasına ait alt temalar ve katılımcılardan bazılarının görüşleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilik rolü ile ilgili nitel bulgular

Kategoriler	f	%	Katılımcı Söylemleri
Derslere katılım	14	70	“...ilişkimizde yaşadığımız olumsuzlar aklımda olduğu için ödevlerimi yapmıyor ve ders dinlemiyordum.” (Katılımcı 5)
Ders başarısı	15	75	“...psikolojik şiddete maruz kaldığım esnada ders notlarım düştü sevgilimle olan problemlerle ilgilenmekten” (Katılımcı 20)
Sınıf arkadaşları ve öğretim elamanları ile olan iletişim ve etkileşim becerileri	7	35	“Bana yaptıkları yüzünden sınıf arkadaşlarım ile aram bozuldu, derslerdeki performansımın utandığım için hocalarım ile göz temasından bile kaçınıyordum” (Katılımcı 11)

Tartışma

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde görülen flört şiddetinin öğrencilerin akademik ve sosyal katılımlarını nasıl etkilediği ortaya koymaktır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin akademik ve sosyal katılımı olumsuz yönde etkilediğini göstermiştir.

Literatürde flört şiddeti farklı şekillerde sınıflandırılmıştır. Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin flört ilişkilerinde gördükleri şiddet türünün araştırıldığı bir çalışmada flört şiddeti fiziksel, cinsel, sözel ve psikolojik şiddet olarak sınıflandırılmış ve en çok görülen şiddet türünün psikolojik şiddet olduğu raporlanmıştır²³. Üniversite öğrencilerinde görülen flört şiddetinin araştırıldığı bir başka çalışmada ise flört şiddeti fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet olarak sınıflandırılmış ve en çok maruz kalınan şiddet türünün fiziksel şiddet olduğu bulunmuştur¹⁰. Çalışma bulgularına göre en çok ifade edilen flört şiddeti türü Smith¹⁰ ve arkadaşlarının çalışmasında olduğu gibi psikolojik şiddettir. Ancak, alan yazını incelendiğinde, yapılan çalışmalar ve raporlarda flört şiddeti oranları ve türlerinin farklılaştığı göze çarpmaktadır. Bunun nedeninin çalışmalardaki şiddet tanımındaki farklılıklar, örneklem gruplarının farklılığı ve katılımcıların şiddet ile ilgili deneyimlerini açıkça ve doğrudan anlatmak konusunda çekingen davranmalarından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Bir diğer neden ise flört şiddeti ile ilgili bazı davranışların (örneğin, istenilen davranış yapılmadığında soğuk ve katı davranma vb.) normal sayılması ve bu davranışların araştırmacılara daha az bildirilmesi olabilir. Bu sonuçlar, flört şiddetinin öğrencilerin günlük yaşamlarını ve genel refahlarını nasıl etkilediğini anlamak için önemlidir.

Akademik katılım, öğrencilerin akademik ortamı olan okulda derslerindeki başarı, akademik performans, derslere katılım, öğretmen ve sınıf arkadaşları ile iletişim ve etkileşim becerileri içeren bir kavramdır. Literatürde öğrencilerin akademik performanslarının arkadaşlık ilişkilerinin bozulması, travma, şiddet gibi faktörlerden etkilenebileceğinden bahsedilmektedir. Brewer ve arkadaşları, lisans öğrencilerinde

görülen flört şiddetinin sağlık, cinsellik ve akademik performans üzerine yaptıkları bir çalışmada, flört şiddetinin lisans öğrencilerinde daha düşük not ortalamasına ve artan akademik zorluklara neden olduğunu saptamışlardır¹⁷. Ergenlerde görülen flört şiddetinin nedenlerinin ve sonuçlarının incelendiği bir sistematik derlemede ise flört şiddetinin neden olduğu düşük akademik performansın altı çizilmektedir¹. Literatürden ve mevcut çalışmadan elde edilen bulgular, flört şiddetinin akademik katılımı olumsuz etkilediğini ve bunun öğrencilik rolünü etkilediği, akademik performansı ve başarıyı düşürdüğünü göstermektedir. Bu çalışmanın bulguları, flört şiddetine maruz kalan öğrencilerin derslere olan ilgilerinin azaldığını ve notlarının düştüğünü göstermektedir. Özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan sağlık profesyonelleri, flört şiddeti açısından risk grubunda olan üniversite öğrencilerini tespit etmeli ve klinik ortamlarda ve okullarda koruyucu sağlık uygulamaları gerçekleştirmelidir.

Sosyal katılım, bireylerin toplumda var olmak için sosyal normlara uygun davranışlar göstermesi ve var olmasıdır. Sosyal katılım, travma, şiddet, hastalık gibi olumsuz faktörlerden etkilenebilir. Cava ve arkadaşları, ergenlerde yaşanan flört şiddetinin arkadaşlık ilişkilerini zayıflattığı ve şiddete maruz kalan kişilerin yalnızlık ve depresif bir ruh haline sahip olduklarını bildirmişlerdir¹⁸. Creasay ve Ladd, flört ilişkilerinde meydana gelen şiddet davranışlarının bireylerin sosyal yaşamlarının birçok boyutunu olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur²⁴. Bonomi ve arkadaşları, kadınların maruz kaldığı flört şiddetinin günlük rutinler içerisinde gereken aktivitelere olan ilginin azalması ve günlük rutin işlerin aksadığını raporlamışlardır¹⁹. Çalışma bulguları, flört şiddetine maruz kalan üniversite öğrencilerinin arkadaşlık ilişkilerinin ve sosyalleşmelerini içeren geziye ve spora gitme gibi rekreasyonel aktivitelerinin olumsuz etkilendiğini gösteren bulguları ile literatürle örtüşmektedir. Çalışmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti konusunda bilinçlendirilmesi ve günlük rutin, sosyalleşme gibi alanlarda değerlendirilmesi bilimsel araştırmalarla desteklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca nitel sorulara verilen cevaplar, flört şiddetiyle başa çıkma stratejileri hakkında da önemli bilgiler sunmaktadır. Katılımcıların destek arayışında oldukları ve profesyonel yardım aldıkları bulgusu, flört şiddeti mağdurlarının destek sistemlerine erişimlerinin önemini vurgulamaktadır. Bu bulgular, üniversitelerin ve diğer eğitim kurumlarının flört şiddeti ile mücadelede daha etkili stratejiler geliştirmeleri gerektiğini göstermektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin sosyal katılımlarını artırmak için flört şiddeti ile ilgili üniversitelerde sağlık profesyonelleri ve bu alanda çalışan meslek grupları tarafından bilgilendirici eğitimler/ seminerler düzenlenebilir.

Limitasyonlar

Mevcut çalışma literatüre destekleyici önemli bilgiler sunsa da araştırmanın bazı limitasyonları vardır. Çalışmada akademik katılım değerlendirilirken katılımcıların bilişsel fonksiyonları ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Akademik performans çok sayıda etken ile değişebilen ve farklı göstergeleri (kognitif beceriler, IQ seviyesi vb.) olan karmaşık bir süreçtir. Bu yüzden ileri çalışmalarda akademik katılım değerlendirilirken öğrencilerin kognitif fonksiyonlarının da ayrı olarak incelenmesi gerektiği düşünülmektedir. Çalışmanın bir diğer limitasyonu ise, araştırmanın İstanbul ilindeki bir üniversite ile sınırlı kalmasıdır. Çalışma bölgesel ve kültürel farklılıkları göstermek amacıyla Türkiye'nin farklı bölgelerinde de yapılmalıdır. Ayrıca katılımcılar

sadece kız öğrencilerden oluşmaktadır. Erkek öğrencilerinde flört şiddeti deneyimlerini anlamak, flört şiddetinin akademik ve sosyal katılımına etkisini incelemek için ileri çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, mevcut çalışmadan elde edilen bulgular, flört şiddetine maruz kalan üniversite öğrencilerinin akademik ve sosyal katılımlarının olumsuz yönde etkilendiğini göstermektedir. Bulgular, flört şiddetine maruz kalan öğrencilerin akademik performanslarının düştüğünü ve sosyal izolasyon yaşadıklarını göstermektedir. Bu durum, flört şiddetinin öğrencilerin günlük yaşamlarını ve genel refahlarını ciddi şekilde etkilediğini ortaya koymaktadır. Çalışmanın bulguları, üniversitelerin ve diğer eğitim kurumlarının flört şiddeti ile mücadelede daha etkili stratejiler geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Örneğin, flört şiddeti farkındalık programları ve destek hizmetleri gibi önleyici ve müdahaleci önlemler artırılabilir.

Okul başarısı, öğrencilik ve arkadaşlık rolü, rekreasyonel aktivitelere katılım ve sosyalleşme açısından problem yaşayan bu öğrencilere psikososyal, davranışsal ve başa çıkma stratejileri içeren bütüncül müdahale stratejilerine ihtiyaç vardır. Sosyal katılım, psikososyal ve kültürel faktörlerden de etkilenebilmektedir^{25,26}. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin içinde bulunduğu sosyokültürel çevre bağlamında bireysel başa çıkma stratejileri ve ruh sağlığı durumu da göz önünde bulundurularak aktivite katılımı değerlendirmesi ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesi önemlidir. Gelecekteki araştırmalar, flört şiddetinin uzun vadeli etkilerini ve bu etkilerle başa çıkma stratejilerini daha detaylı bir şekilde incelemelidir.

Toplum ve ruh sağlığı alanında aktif rol oynayan sağlık profesyonellerinin flört şiddetine maruz kalan öğrencilerin bu durumla başa çıkabilmelerini kolaylaştırmak için kapsamlı akademik ve sosyal katılım değerlendirmesi yapmaları ve kişiye özel müdahale stratejileri geliştirmeleri önemlidir. Ayrıca flört şiddetinden sonraki dönemler dışında rutin yaşam ile akademik ve sosyal katılım davranışlarının da belirlenmesi önemlidir. Gelecek araştırmalarda, rutin yaşam ile yakın partner ilişkilerinin yaşandığı dönem arasında üniversite öğrencilerinin öğrencilik rolleri ile sosyalleşme süreçlerinin belirlenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Taquette SR, Monteiro DLM. Causes and consequences of adolescent dating violence: a systematic review. *Journal of Injury and Violence Research*. 2019;11(2):137-47.
2. İç İşleri Bakanlığı. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele. İç İşleri Bakanlığı. <https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/icerikYonetimi/haberler/2020/01/Kadina-Yonelik-Siddetle-Mucadele.pdf>. Yayınlanma Tarihi Ocak 2020. Erişim Tarihi 20.04.2024.
3. Vagi KJ, Olsen EOM, Basile KC, Vivolo-Kantor AM. Teen dating violence (physical and sexual) among US high school students: Findings from the 2013 National Youth Risk Behavior Survey. *JAMA Pediatrics*. 2015;169(5):474-482.

4. Foshee VA, Bauman KE, Linder F, Rice J, Wilcher R. Typologies of adolescent dating violence: Identifying typologies of adolescent dating violence perpetration. *Journal of Interpersonal Violence*. 2007;22(5):498-519.
5. Breiding M, Basile KC, Smith SG, Black MC, Mahendra RR. Intimate partner violence surveillance: Uniform definitions and recommended data elements. Version 2.0. 2015.
6. Krug EG, Mercy JA, Dahlberg LL, Zwi AB. The world report on violence and health. *Lancet*. 2002;360:1083-1088.
7. Breiding MJ, Chen J, Black MC. Intimate partner violence in the United States-2010. 2014.
8. Cardia N. World report on violence and health. *Bulletin of the World Health Organization*. 2002;80:915-915.
9. Luthra R, Gidycz CA. Dating violence among college men and women: Evaluation of a theoretical model. *Journal of Interpersonal Violence*. 2006;21(6):717-731.
10. Smith SG, Zhang X, Basile KC, et al. The national intimate partner and sexual violence survey: 2015 data brief—updated release. 2018.
11. Wincentak K, Connolly J, Card N. Teen dating violence: A meta-analytic review of prevalence rates. *Psychology of Violence*. 2017;7(2):224.
12. Coker AL, Smith PH, McKeown RE, King MJ. Frequency and correlates of intimate partner violence by type: physical, sexual, and psychological battering. *American Journal of Public Health*. 2000;90(4):553.
13. Yumuşak A. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki [yüksek lisans tezi]. Tokat, Türkiye: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim dalı; 2013.
14. Demirel HG, Biçer S. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma durumları ve etkileyen faktörler. *Turkish Studies Social Sciences*. 2017;12(13):171-188.
15. Dikmen HA, Özaydın T, Yılmaz SD. Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2018;(2):170-176.
16. Kiliçer AS, Dost MT. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*. 2014;5(42):160-172.
17. Brewer N, Thomas KA, Higdon J. Intimate partner violence, health, sexuality, and academic performance among a national sample of undergraduates. *Journal of American College Health*. 2018;66(7):683-692.
18. Cava MJ, Buelga S, Tomás I. Peer victimization and dating violence victimization: The mediating role of loneliness, depressed mood, and life satisfaction. *Journal of Interpersonal Violence*. 2021;36(5-6):2677-2702.
19. Bonomi AE, Anderson ML, Nemeth J, Rivara FP, Buettner C. History of dating violence and the association with late adolescent health. *BMC Public Health*. 2013;13(1):1-12.

20. Alase A. The interpretative phenomenological analysis (IPA): A guide to a good qualitative research approach. *International Journal of Education and Literacy Studies*. 2017;5(2):9-19.
21. Aspers P, Corte U. What is qualitative in qualitative research. *Qualitative Sociology*. 2019;42:139-160.
22. Eddles-Hirsch K. Phenomenology and educational research. *International Journal of Advanced Research*. 2015;3(8):251-260.
23. Demir G, Biçer S, Şahin F, Bulucu G, Aymelek Çakıl N, Cerit B. Bir üniversitenin birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerin flört şiddetine maruz kalma durumları ve flört şiddeti konusunda verilen eğitimin bilgi düzeylerine etkisi. *17. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Kitapçığı*. 2014;14181419.
24. Creasey G, Ladd A. Negative mood regulation expectancies and conflict behaviors in late adolescent college student romantic relationships: The moderating role of generalized attachment representations. *Journal of Research on Adolescence*. 2004;14(2):235-255.
25. Hao G, Bishwajit G, Tang S, et al. Social participation and perceived depression among elderly population in South Africa. *Clinical Interventions in Aging*. 2017:971-976.
26. Gumus H, Honca AA, Cetinkaya T. Perceived social support in recreational activity participation: a study on students. *Higher Education Studies*. 2019;9(1):151-158.